

Fördjupad månadsuppföljning 2020

Miljoner kronor	Prognos våruppföljning 2020	Prognos mars 2020	Prognos vårbokslut 2019	Årsbokslut 2019
Vård- och omsorgsnämnden	-29,1	-30,7	-15,0	-32,9
Socialnämnden	-6,6	-7,0	-6,0	-14,3
Kultur- och utbildningsnämnden	-7,0	-8,0	-5,0	0,1
Barn- och ungdomsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,8
Miljöskyddsnämnden	-1,5	-1,7	0,0	0,6
Samhällsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	-0,7	1,3
Kommunstyrelsen	0,5	2,0	0,0	1,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,1	0,4
Summa skattefinansierad verksamhet	-43,7	-45,4	-26,6	-43,0
Avfall	0,9	0,9	0,0	-4,9
VA	-0,2	-0,6	0,0	-3,7
Exploatering	13,7	13,7	1,3	23,1
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	14,4	14,0	1,3	14,5
Finansieringen	79,3	56,4	100,1	125,2
Totalt kommunen	50,0	25,0	74,8	96,7

Kommunledningskontorets kommentar

Kommunledningskontoret kommenterar i denna bilaga det ekonomiska läget för Alingsås kommun. På grund av den pågående krisen i och med Covid-19 är prognoserna mer osäkra än vanligt då både intäkter och kostnader är svårare att uppskatta. Det är få eller ingen aktör som vågar sig på en prognos i egentlig mening. Prognosmakarna arbetar istället med scenarier utefter givna antaganden. Vi bygger vår prognos på SKR:s prognos för skatter och statsbidrag. SKR:s skatteprognos bygger i sin tur på deras scenario som de själva har presenterat som "bästa tänkbara" för den ekonomiska utvecklingen i Sverige. SKR:s scenario innebär att Sverige kommer att ha en negativ utveckling av BNP med 4 procent innevarande år. Som exempel har de flesta andra aktörer som "basscenario" att BNP faller med 7 procent. Vi kan därmed anta att den prognostiserade försämringen av skatteintäkterna är i underkant.

Det aggregerade resultatet för Alingsås kommun är prognostiserat att bli ungefär 50 mnkr sämre än i årsbokslutet 2019. Störst förändringar finns inom finansieringen och det är även här som de största osäkerheterna återfinns. Ett tydligt tecken på osäkerheten som nu finns är att prognosen på finansieringen har förbättrats med 25,0 mnkr på bara en månad.

Den skattefinansierade verksamheten prognostiserar för perioden ett samlat underskott om -43,7 mnkr, vilket är i nivå med utfallet i årsbokslutet 2019 om -43,0 mnkr. Prognosen för den skattefinansierade verksamheten per april är en förbättring mot prognosen per mars med 1,7 mnkr.

Störst avvikelse återfinns hos vård- och omsorgsnämnden (29,1 mnkr), socialnämnden (6,6 mnkr) och kultur- och utbildningsnämnden (7,0 mnkr).

Den avgiftsfinansierade verksamheten, inkluderat exploateringsverksamheten, prognostiserar ett överskott om 14,4 mnkr. Prognos är ungefär samma som utfallet i årsbokslutet men då redovisade VA och avfall underskott medan exploatering då redovisade ett större överskott. Både VA och avfall skall reglera del av sin skuld till skattekollektivet i år. Avfalls del är prognostiserade 0,9 mnkr och VA:s del 0,7 mnkr. VA:s skuld till skattekollektivet är dock prognostiserad att öka med ytterligare 0,2 mnkr istället för att minska vilket dock är en förbättring mot marsprognosen med 0,4 mnkr.

Finansieringen

Finansieringen består framför allt av skatter (ca 2 000 mnkr) och statsbidrag (ca 400 mnkr) men här finns även finansiella kostnader och intäkter. Kommunen hade i bokslutet en positiv avvikelse på finansiella nettokostnader om 7,1 mnkr. Finansiella nettokostnader är nu prognostiserade till ett negativt utfall om 24,8 mnkr på grund av orealiserade förluster i värdepapper.

Skatteintäkterna påverkas i år av det negativa konjunkturläget och av politiska beslut för att mildra krisen för företag. Statsbidragen påverkas mer än något annat år av nya statsbidrag som har kommit, och troligen kommer att komma, både före och under krisen. Gällande statsbidragen har det kommit både generella statsbidrag och riktade statsbidrag för att mildra de ekonomiska effekterna av krisen. Innan krisen aviserade regeringen om 5 miljarder extra till kommuner och regioner (20 januari) i generella statsbidrag och därefter aviserade oppositionen om ytterligare 2,5 miljarder i generella statsbidrag vilket även beslutades av riksdagen 19 februari. Statsbidragen avsåg att möta kostnadsökningar i kommunerna och innebär för Alingsås 14,0 respektive 7,0 mnkr, dvs 21 mnkr i extra generella statsbidrag.

Den 2 april aviserade regeringen om att ytterligare 15 miljarder i generella statsbidrag skulle utbetalas till kommunerna. Detta skulle täcka både ökade kostnader för Covid-19 men även kompensera för minskade skatteintäkter. Den 18 maj aviserade regeringen om ytterligare 6 miljarder till kommuner och regioner i generella statsbidrag. För Alingsås del innebär de båda extra statsbidragen 42,1 respektive 12,0 mnkr. Totalt innebär detta 75,0 mnkr i extra generella statsbidrag till Alingsås kommun om riksdagen beslutar i enlighet med regeringens aviserade intention. Prognosförändringen på de beslutade statsbidragen i budget 2020 har minskat med 1,3 mnkr varför nettoeffekten på de generella statsbidragen är prognostiserad till 73,7 mnkr.

Utöver de generella statsbidragen finns en del riktade statsbidrag men de är inte av betydande belopp för kommunen. Däremot så är det två beslut som har en betydande påverkan för den kommunala ekonomin. Dels beslutet att staten skall ersätta kommuner och regioner för merkostnader inom hälso- och sjukvård kopplade till åtgärder för Covid-19. Dels att staten ska stå för alla sjuklönekostnader från dag 2-14 för april och maj, samt eventuellt juni och juli. Utfallet på båda dessa statsbidrag är svåra att beräkna. Gällande merkostnader för Covid-19 inom hälso- och sjukvård är det inte konkretiserat exakt vad kommuner skall få ersättning för. Gällande ersättning för sjuklönekostnader är det inte beslutat hur många månader det kommer att gälla och hur mycket vi kommer att eftersöka beror på hur mycket sjukfrånvaro dag 2-14 som vi kommer att ha.

Skatteunderlagets utveckling påverkas av den försämrade konjunkturen då arbetslösheten har ökat och förväntas öka ytterligare samtidigt som många är permitterade. Konjunkturförsämringen innebär en beräknad minskning av skatteunderlaget med 49,0 mnkr mot budget.

Därutöver har regeringen beslutat om att företag kan avsätta 100 procent av vinsten upp till en miljon kronor år 2019 och återföra dem till beskattning under de påföljande sex åren, 2020-2025. För kommunerna innebär detta, enligt SKR:s beräkning, att skatteintäkterna faller med 5,25 mdkr totalt och för Alingsås del cirka 21 mnkr. I proposition 2019/20:151 tog regeringen (vagt) upp detta problem för kommunerna och skrev: "Förslaget får (dock) effekter för kommunernas årliga resultat. Regeringen avser att justera för dessa effekter". SKR tolkar detta som att kommunerna kommer att kompenseras för bortfallet genom att en periodiseringsfond skapas om 5,25 mdkr kronor. Där prognostiserar SKR med att 5,25 mdkr kronor i extra statsbidrag kommer att utbetalas 2020 som kompensation för skattebortfallet. De beräknar att det kommer återföras med lika stor andel över de sex åren. SKR prognostiserar att Alingsås kommun kommer att kompenseras med 21 mnkr kronor i höständeringsbudgeten. Detta skulle i så fall innebära att Alingsås kommun kommer att få en minskning av statsbidragen med 4,2 mnkr årligen 2021-2025. Tanken från SKR:s sida är därmed att nettoeffekten av förslaget ska vara noll för kommuner. Regeringen har inte gått ut med någon mer information än den vaga formuleringen ovan.

Effekten på skattekraften för konjunkturedgången och regeringens beslut om uppskov av skatt innebär ett totalt skattebortfall för Alingsås 2020 med 70,0 mnkr mot budget. Detta innebär att de generella statsbidragen som antingen har aviserats eller beslutats per den 18 maj, om 75 mnkr, täcker förväntat skattebortfall men bara 5 mnkr i kostnadsökningar. Exakt utfall på kostnader och intäkter med anledningen av Covid-19 återstår att se men risken är stor att skattekraften kommer att sjunka ytterligare. Det är dock sannolikt att det i så fall kommer att medföra kompensation i form av ökade statsbidrag för 2020.

Avslutningsvis är osäkerheten stor när förutsättningarna ständigt förändras månad till månad. Prognossäkerheten bedöms därför vara låg framför allt gällande skattekraft, statsbidrag och finansiella nettokostnader.